



# JAARVERSLAG 2016

AV 23/05/2017

## I. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

### 1. Naam van de vzw

Mamas for Africa (MFA)

### 2. Maatschappelijke zetel

Ravenstraat 98, 3000 Leuven

Telefoon: 016/20.63.43.

Email: [info@mamasforafrica.be](mailto:info@mamasforafrica.be); website: <http://www.mamasforafrica.be>

### 3. Verantwoordelijken

Voorzitster: Kati Devos; directrice: Veerle De Craene

### 4. Juridisch statuut

Vzw, opgericht op 2/2/1999

## II. ALGEMEEN BEHEER

### 1. Raad van Bestuur en Algemene Vergadering

In 2016 werkte de Raad van Bestuur een strategienota uit met een herwerkte visie, missie, doelstellingen en strategieën voor de komende drie jaar.

De Raad van Bestuur kende in 2016 een uitbreiding met drie bestuursleden. Veerle Draulans, Koenraad Goris en Mieke Van Hecke vervoegden voorzitter Kati Devos, Hilde Mattelaer, Roel Merckx en Miet Maertens. De Raad van Bestuur kwam in 2016 vijf keer samen.

De Algemene Vergadering van MFA vond in 2016 twee maal plaats: op 24 mei (goedkeuring jaarrekeningen en kwijting bestuurders) en op 13 december (goedkeuring begroting 2017 en strategienota). Eind 2016 telde MFA 24 leden.

### 2. Personeel

Het personeel in België bestond in 2016 uit drie werknemers: directrice Veerle De Craene (VTE), verantwoordelijke fondsenwerving en communicatie Sandra Nelles (0,8 VTE) en office manager Anouk Baetens (0,8 VTE). Charlotte Mbelo trad uit dienst op 1 maart 2016 als projectadviseur (0,1 VTE).

In Congo werd het jaar gestart met één expat (coördinatrice van het Maison de la Femme (MDLF) Bukavu). Nicole Nuyts, adviseur voor MFA in Uvira, werkte indirect voor MFA, in het kader van een samenwerkingsovereenkomst met de Nederlandse ngo Mensen met een Missie. Begin september trad Nicole Nuyts in dienst bij MFA als vertegenwoordigster en hoofd van onze werking in RDC. In Bukavu werd Caroline Chavillaz Wandeler in Bukavu aangesteld als programmabeheerder. MFA startte het jaar met 19 lokale werknemers en

eindigde, vooral na de stopzetting van onze aanwezigheid in Kinshasa, met 15 lokale werknemers.

MFA kon rekenen op de zeer gewaardeerde inzet van een aantal trouwe vrijwilligers. Luc Wolfs leverde een fundamentele bijdrage aan de organisatie in het domein van boekhouding en budgetbeheer. Fanny Cabus zette haar schouders onder de organisatie van een aantal evenementen. Dominique Robeyns stelde zijn financiële expertise aan MFA ter beschikking in onder meer het dossier van de fiscale attesten. Olivier Pelat zette zich in op het vlak van de administratieve opvolging van de projecten. Jan Van Dam, Christelle De Nil en Charlotte Mbelo zetten zich in om de nieuwsbrieven en andere teksten van MFA correct te vertalen. Tot slot kon MFA punctueel rekenen op verschillende vrijwilligers voor evenementen en vertaalwerk.

### 3. Netwerken

MFA was in 2016 in België actief binnen de volgende samenwerkingsverbanden:

- Lid van de Nederlandstalige Vrouwenraad
- Lid van het 4<sup>de</sup> pijlersteunpunt en het 4<sup>de</sup> pijlerspanel
- Geassocieerd lid van de ngo-federatie
- Lid van de Wereldvrouwenmars
- Lid van Be-Gender, het Belgische platform voor vrouwenrechten en gendergelijkheid

### 4. Nicole Nuyts: vredesvrouw 2016

Op 15 december 2016 kreeg Nicole Nuyts, vertegenwoordigster van Mamas for Africa in Congo, in de Belgische Senaat de titel van Vredesvrouw. De erkenning van Vredesvrouw wordt jaarlijks uitgereikt door de Nederlandstalige Vrouwenraad, de Conseil des Femmes Francophones de la Belgique en het Platform 1325, in samenwerking met het Belgisch Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

Nicole Nuyts werd verkozen als vredesvrouw omwille van haar jarenlang engagement in de Regio van de Grote Meren.

### 5. Erkenning MFA in DRC

In 2016 werden verdere stappen gezet om rechtspersoonlijkheid te verwerven in Congo. Dit is helaas een proces van lange adem. Mamas for Africa heeft er wel een voorlopige erkenning van het Ministerie van Justitie, een samenwerkingsakkoord met het Planministerie en een ministeriële erkenning van het Ministerie van Sociale Zaken.

### 6. Terreinbezoeken

De voorzitter, Kati Devos, bracht in 2016 haar eerste werkbezoek aan Congo samen met de erevoorzitter Hilde Mattelaer.

De directrice reisde in 2016 twee maal af richting Congo. Haar missie in juli had tot doel het kantoor in Kinshasa te sluiten. In november nam ze deel aan de strategische planningsweek ter voorbereiding van het werkjaar 2017.

### III. BLIK OP ONZE WERKING IN HET ZUIDEN

#### Geografisch

##### *Focus op Oost-Congo*

Onze Zuidwerking was in 2016 nog steeds gericht op Oost-Congo, meer bepaald Bukavu en Uvira, de twee grootste steden van de provincie Zuid-Kivu. Zowel in Bukavu als in Uvira heeft Mamas for Africa een Maison de la Femme, een Vrouwenhuis, dat verschillende functies vervult: tijdelijke opvanghuizen, de werkstek voor het lokaal personeel van MFA en vormingscentrum. In juli trok MFA zich terug uit Kinshasa en sloot er het Maison de la Femme Kinshasa, dit omwille van strategische en financiële redenen.

##### *En een samenwerking met Aprozade (Rwanda)*

In Rwanda bleef MFA samenwerken met Aprozade (Association pour la Promotion des Handicapés et des Défavorisées), een organisatie die vorming en tewerkstelling biedt aan gehandicapte en kwetsbare vrouwen en meisjes in Kigali. In het atelier van Aprozade worden handdoeken met de hand geborduurd die nadien door MFA verkocht worden. Waardig werk en inkomen voor vrouwen in Kigali en een bescheiden opbrengst voor MFA: een win-win situatie.

#### Thematisch

De werking van MFA bestond uit verschillende thematische luiken. Het voornaamste luik is de ondersteuning van kwetsbare vrouwen (slachtoffers van geweld en vrouwen met gynaecologische aandoeningen) op medisch en psychologisch vlak. Dit programma werd deels geïmplementeerd door MFA en deels door lokale partnerorganisaties. Verder werd gewerkt aan preventie van gender gerelateerd geweld (via sensibilisering) en aan de economische versterking van vrouwen (via vorming). In het kader van gezondheid van vrouwen ondersteunde MFA verder de werking van de organisatie Upendo die zich inzet voor de preventie en behandeling van kropgezwollen bij vrouwen.

#### Aandacht voor samenwerking en kwaliteit

In onze Zuidwerking werd in 2016 verder ingezet op het bevorderen en consolideren van de samenwerking tussen het Maison de la Femme Bukavu en Uvira. Hiertoe werden verschillende beleidsinitiatieven genomen. Vooreerst werd Nicole Nuyts aangesteld in een overkoepelende rol als hoofd (head of mission, chef de mission) van Mamas for Africa in Congo en als brugfiguur tussen het Maison de la Femme Bukavu en Uvira. Verder werd de werking van het MDLF Bukavu en het MDLF Uvira inhoudelijk en administratief verder geharmoniseerd. Er werd een gemeenschappelijk strategisch programma uitgewerkt voor 2017. Op administratief vlak werd werk gemaakt van een gemeenschappelijk arbeidsreglement, veiligheidsplan en procedures.

Verder werd er meer ingezet op monitoring en evaluatie. Een betere opvolging van de resultaten van onze werking op het terrein en enkele, weliswaar kleinschalige, evaluaties lieten ons toe om meer gegevens te verzamelen en, na analyse, onze werking bij te sturen waar nodig om zo de efficiëntie en effectiviteit van onze werking te verhogen.

## **DRC - BUKAVU EN OMSTREKEN**

### **A. Maison de la Femme (MDLF) Bukavu**

#### **1. Verloop 2016**

Het Maison de la Femme (MDLF) Bukavu kende in 2016 een aantal wijzigingen op coördinatieniveau. Einde van het jaar werd de coördinatie opgenomen door de adjunct-coördinatrice van het MDLF Bukavu, Chanceline Furaha, en de Zwitserse programmabeheerster Caroline Chavaillaz Wandeler die in oktober in dienst trad. Beiden werden aangestuurd door Nicole Nuyts, hoofd van onze werking in DR Congo.

De rest van het team in Bukavu bleef ongewijzigd met twee psychosociaal medewerksters Noella en Régine, chauffeur Gilbert, onderhoudsmedewerkster Nathalie en tuin- en klusjesman Moïse. Op juridisch vlak werd verder beroep gedaan op het deskundig advies van Maître Bisimwa. Voor de veiligheid wordt beroep gedaan op een externe bewakingsfirma, HDW.

In 2016 werden ingrijpende werken uitgevoerd aan het Maison de la Femme om de veiligheid van het huis te verbeteren. De muren rond het huis werden hersteld, verstevigd, vergroot en voorzien van prikkeldraad. Daarnaast werd aan beide kanten van het huis gezorgd voor een beter en efficiënter wachthuisje voor de bewakers. Tot slot werden satelliettelefoons en ander materiaal aangekocht om de veiligheid van onze medewerkers op hun werkplek en tijdens hun verplaatsingen op het terrein te verhogen.

#### **2. Synergiën en partners MDLF Bukavu**

Verschillende personeelsleden van het MDLF Bukavu hebben in 2016 actief deelgenomen aan diverse thematische werkgroepen. Verder nam MFA ook deel aan de vergaderingen van INSO, een ngo die gespecialiseerd is in het

verlenen van adviezen op vlak van veiligheid, en het Forum van internationale ngo's.

Op het terrein werkte het MDLF Bukavu samen met de organisatie ACDERU (Action Communautaire pour le Développement Rural) in het gebied (territoire) van Kalehe en dit meer bepaald in twee deelgebieden: de streek rond Kalehe zelf en de streek rond Bunyakiri. In totaal werden 2 coördinatoren, 10 lokale psychosociale medewerkers en 7 animatoren van ACDERU door MFA gefinancierd. ACDERU baatte met ondersteuning van MFA twee transituizen uit in Bushushu en Bulambica.

#### **3. Resultaten 2016**

Zoals in Uvira worden de meeste vrouwen eerst geïdentificeerd door de partnerorganisaties van MFA, ACDERU, tijdens informatiecampagnes. Tijdens infomomenten in de gemeenschap richten lokale medewerkers van ACDERU zich tot vrouwen die seksueel geweld overleefden of lijden aan complexe gynaecologische aandoeningen (fistels of prolaps). Wanneer vrouwen zich vervolgens aanmelden bij de partnerorganisatie, bieden de psychosociale medewerkers van ACDERU een eerste luisterend oor aan de vrouwen.

In 2016 werd ervoor gekozen om het aantal zones waar lokale medewerksters van ACDERU actief waren, uit te breiden. Dit bevorderde de toegankelijkheid van de dienstverlening en verminderde de afstanden (en dus de transportkosten) die de lokale medewerkster moesten overbruggen.

Ongeveer de helft van de vrouwen die zich aanmelden, komen op een wachtlijst terecht om naar het Panziziekenhuis in Bukavu gerefereerd te worden. Het bekende ziekenhuis Panzi in Bukavu werkt nauw samen met onze vrouwenhuizen van Bukavu en Uvira, en geniet een uitstekende reputatie voor urgente of complexe ingrepen bij vrouwen.

Eens per week brengt MFA zeven vrouwen naar het Maison de la Femme in Bukavu waar

ze na een lange tocht even op adem kunnen komen. **268 vrouwen** werden in 2016 opgevangen in het Maison de la Femme Bukavu. Het betrof voor het grootste deel slachtoffers (180) van seksueel geweld. Daarnaast werden ook 3 vrouwen met fistels en 85 vrouwen met een prolaps opgevangen. Na een nacht in het huis worden ze verder naar het Panziziekenhuis gebracht voor een kosteloze medische ingreep. Het aantal vrouwen dat doorverwezen kon worden naar Panzi lag in 2016 lager dan in 2015 omdat er bij momenten geen bedden beschikbaar waren in het ziekenhuis.

Naast medische ondersteuning biedt het MDLF Bukavu en haar partnerorganisaties eveneens een psychologische begeleiding aan de overlevenden van seksueel geweld. In 2016 hadden alle vrouwen die in het MDLF Bukavu verbleven, een gesprek met een psychosociaal assistente van MFA. Daarnaast namen **182 vrouwen** deel aan hulpgroepen. Deze hulpgroepen verlopen in tien sessies en worden gemodereerd door de medewerkers van de lokale partnerorganisaties die daarvoor een vorming kregen van MFA. Na een theoretische vorming worden de psychosociale assistenten van de partnerorganisaties nauw opgevolgd en gecoacht door de ervaren psychosociaal assistenten van MFA. Na tien sessies is het resultaat positief. 98 % van de deelnemers beëindigden de cyclus van 10 sessies. Verscheidene vrouwen richten samen een MUSO (Mutuelle de Solidarité) op, een kleine coöperatieve structuur die fungeert als een sociale bescherming voor de vrouwen. Een aantal vrouwen hebben ook samen een inkomensgenererende activiteit opgezet.

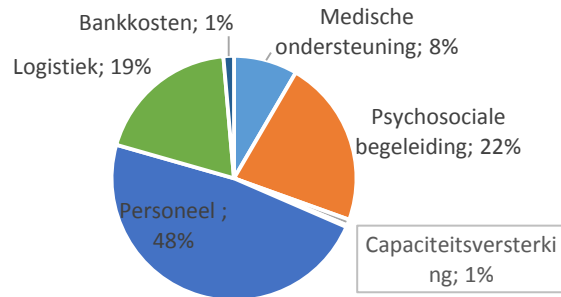
Sommige vrouwen zijn echter te getraumatiseerd om te kunnen deelnemen

aan deze hulpgroepen. **13 vrouwen** werden daarom individueel opgevolgd door de psychosociaal assistenten van MFA. Deze persoonlijke opvolging is echter niet evident. Sommige vrouwen zijn immers zodanig in de weer om eten op de plank te krijgen dat hun persoonlijk herstel er soms bij inschiet. De afstand die vrouwen moeten overbruggen om zich naar de lokale partnerorganisatie te begeven, is een bijkomend obstakel.

Naast psychologische begeleiding speelt ook familiale bemiddeling een belangrijke rol in het psychologisch herstel van de slachtoffers. Naast hun eigen trauma worden de vrouwen ook nog geconfronteerd met het stigma van hun omgeving. In sommige gevallen worden vrouwen verstoet door hun echtgenoot. Bemiddeling kan ervoor zorgen dat vrouwen opnieuw terecht kunnen bij familie. Deze bemiddeling gebeurt door de psychosociaal assistenten van MFA en haar partnerorganisaties. In 2016 werden **37 bemiddelingstrajecten** opgestart. 9 van de bemiddelingstrajecten werden na twee sessies succesvol afgerond; 13 na drie sessies. 7 bemiddelingstrajecten moesten onsuccesvol worden beëindigd en 8 werden verdergezet in 2017.

Het Maison de la Femme Bukavu heeft in 2016 **268 overlevenden van seksueel geweld en vrouwen met complexe gynaecologische aandoeningen** op medisch en/of psychologisch vlak ondersteund. Uit een steekproef bleek dat bijna 80 % van de vrouwen een verbetering op psychosociaal vlak rapporteerde. 82 % van de vrouwen meldde dat ze fysiek helemaal hersteld waren. 100 % van de vrouwen drukten zich tevreden uit over de ondersteuning die ze gekregen hadden.

## BUDGET BUKAVU : 137.267 EUR



Nota bij de bovenstaande grafiek: De personeelskost betreft de salarissen van een expat, het lokale personeel en de bewaking. Het personeel neemt de grootste hap uit het budget van Bukavu. De medische en psychosociale opvolging van vrouwen is immers bijzonder arbeidsintensief. MFA betaalt het lokaal personeel op basis van de officiële barema's van Congo. De rubriek logistiek dekt de kosten van het onderhoud van het Maison de la Femme, telefonie, internet en kantormateriaal.

### **B. UPENDO**

Upendo is een project dat door MFA werd opgestart in januari 2011 ten behoeve van vrouwen in en rond Bukavu die leven met een kropgezwel en die doorgaans niet bij andere organisaties terecht kunnen. Door slechte voeding en een gebrek aan jodium krijgen veel vrouwen ermee te maken. Door het gezwel raken de hals en het gezicht van de vrouwen misvormd. Het hindert hen ook bij het eten en slikken en in hun dagelijkse activiteiten. Dikwijls hebben ze veel pijn. Bovendien botsen deze vrouwen in hun gemeenschap op veel onbegrip.

Vrouwen die met deze pathologie te maken hebben, kunnen zich registreren bij Upendo. De coördinatrice van het project, Dr. Sifa, onderzoekt dan deze vrouwen en geeft hen verder advies. Voor zo'n 15 percent van de vrouwen is er een operatie noodzakelijk. Dit is ook het geval voor vrouwen die slachtoffer werden van seksueel geweld. Zij kunnen immers geen operatie ondergaan voor de gevolgen van seksueel geweld aangezien hun kropgezel op vlak van ademhaling een te groot risico inhoudt.

Voor deze operaties werkt Upendo samen met drie lokale partnerziekenhuizen (Ciriri, Kavumu, Miti). Dr. Sifa screent eerst de zwaarste gevallen tijdens haar lokale bezoeken ter plaatse, bespreekt de mogelijkheid van een ingreep, want veel vrouwen hebben schrik. Daarna neemt ze contact op met het ziekenhuis voor wat betreft de opvang, de ingreep en nazorg. Het ziekenhuis wordt hiervoor door MFA vergoed. Er is een schriftelijk akkoord met het ziekenhuis omtrent de prijs per ingreep en het aantal ligdagen. Na de operatie volgt zij de geopereerde patiënten in de mate van het mogelijke op via geplande terreinbezoeken. Zij wordt daarin bijgestaan door lokale medewerkers.

Upendo ontving in 2016 van MFA 25.000 EUR. Hiermee **werden 58 vrouwen en meisjes succesvol geopereerd in drie partnerziekenhuizen** van UPENDO in de provincie van Zuid-Kivu.

In het eerste semester organiseerde Upendo een vorming voor **45 lokale gezondheidswerkers** in de gezondheidszone van Miti Murhesa. Een test na de vorming wees uit dat de vorming de kennis van de gezondheidswerkers over de oorzaken van kropgezwollen gevoelig heeft verhoogd. Met de opgedane kennis kunnen de gezondheidswerkers de bevolking beter sensibiliseren rond het belang van jodium in voeding.





### **TEMOIGNAGE DE SOLÀ (Solà) QUELQUES MOIS APRES SON OPERATION**

*Je réponds au nom de Solà, âgée de 32ans. Cette maladie a commencé il y a quelques années, lorsque j'étais encore célibataire, sans que je ne m'en rende compte, ce sont des gens qui me regardait qui me disait qu'il y a une masse, sur mon cou, curieusement quand je me regardais dans le miroir, je ne voyais rien et je ne sentais rien.*

*Après un temps , j'ai commencé à le palper et mon coup était progressivement déformé, je me suis mariée à un homme qui n'en trouvait aucun problème, mais vu que tout le monde lui disait qu'il a épousé une femme anormale (sorcière) il commençait aussi à se poser beaucoup des questions sur le choix qu'il a fait, j'étais toujours hospitalisée, parfois il se réveillait la nuit pour observer mon cou en cachète croyant qu'il verra des choses étrange qui s'y passent malheureusement à 3ans de la vie conjugale, je n'avais pas conçu , ce qui a fait qu'il m'abandonne seul dans la maison et qu'il retourne dans sa famille. J'ai continué à vendre du sucre, mais je n'avais plus de clientèle. Comme je n'avais plus de voix, car boucher par ce monstre qui était sur mon cou : je ne pouvais rien dire. Un jour après l'Eglise, par la grâce de Dieu un ange , laissez mois l'appeler ainsi car c'est pour moi un Ange venu du ciel, m'a approchée , car elle ne me connaissait pas et moi non plus, mais au début quand elle me parlait d'UPENDO, je savais que c'est impossible de trouver quelqu'un qui pouvait soigner des gens gratuitement une maladie si grave comme la mienne, j'étais sûre que ce sont des satanistes qui viennent nous tuer afin de pratiquer leur magie sur nos corps, mais cette femme a insisté en me partageant sa propre expérience. La seule condition était que j'accepte de participer à une rencontre à Ciriri, ce qui a été fait.*

*C'était le début de mon salut, car Dr Silfa a pris contact régulièrement avec mon mari et l'a convaincu à regagner la maison, avant même que je ne sois soignée, c'est ainsi que j'ai reçu le soutien de mon mari lorsque j'étais hospitalisée à Kavumu, nous avons renoué la confiance brisée. Nous n'avons pas d'enfant mais nous vivons en paix dans un climat de compréhension.*

*Actuellement j'ai repris mon travail, mes amies vendeuses du sucre très étonnées de me voir en pleine forme n'ont plus rien à dire, certaines d'entre elles ont la honte de me regarder ni de me parler, mais moi je fais comme si rien n'était, car j'ai retrouvé la joie perdue.*



## **DRC – UVIRA EN OMSTREKEN**

### **1. Personeel MDLF Uvira**

Het Maison de la Femme Uvira startte en eindigde het jaar 2016 met 10 werknemers. In het begin van het jaar werd bijkomend een psychologe, Eulalie, aangeworven. Begin september vond er, voor het eerst in het vierjarig bestaan van het MDLF, een verandering plaats op coördinatieniveau. Nicole Nuyts trad voltijds in dienst als coördinatrice van het MDLF Uvira en nam tegelijk de verantwoordelijkheid van vertegenwoordigster/ chef de mission op zich.

Het personeelsbestand van Uvira bestond verder uit verpleegster Salima, halftijds administratief medewerkster Sifa, onderhoudsmedewerkster Nathalie en chauffeur Ngoy. Vier bewakers (Gaston, Mitingi, Karafula en Freddy) staan in voor de veiligheid van het huis. Vrijwel het hele personeel genoot van vormingen. Tot slot doet het MDLF Uvira beroep op externe lesgevers die de vorming informatica geven.

### **2. Synergiën en partners MDLF Uvira**

Het team van MDLF Uvira is bijzonder actief in lokale netwerken wat de visibiliteit en de geloofwaardigheid van MFA ten goede komt:

- De coördinatrice nam maandelijks deel aan het *Forum des Administrateurs* waar ngo's overleggen over de vele administratieve verplichtingen en obstakels waarmee ze dagelijks te maken krijgen. MFA organiseerde een atelier waar verschillende staatsstructuren de verplichtingen van lokale organisaties inzake regelgeving presenteerden.
- MFA was verder ook actief binnen het *Cadre de Concertation* waar de lokale autoriteiten en de civiele samenleving elkaar ontmoeten om de veiligheidssituatie en de humanitaire context te bespreken.
- MFA nam maandelijks deel aan de bijeenkomsten van de cluster *Protection* die door de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties, de *UNHCR*, werden

georganiseerd om met andere organisaties uit te wisselen over diverse activiteiten die de lokale organisaties op poten zetten.

- MFA nam in 2016 de coördinatie op zich van de sub-commissie *psychosociale* die humanitaire actoren actief binnen de psychosociale hulpverlening verenigt en versterkte aldus lokale organisaties.
- Specifiek rond geweld tegen vrouwen nam MFA maandelijks deel aan het *Territoriaal Comité voor Gendergerelateerd Geweld*, dat door de lokale overheidsinstantie voor de Vrouw, de Familie en het Kind wordt voorgezeten. Tijdens deze vergaderingen delen de organisaties hun ervaring en bezorgen ze hun maandelijkse statistieken aan de lokale autoriteiten;
- Tot slot organiseert *OCHA*, het coördinatieorgaan van de Verenigde Naties voor humanitaire hulp, wekelijks vergaderingen waarin ze een update geven van de veiligheids- en humanitaire situatie en uitwisseling tussen de diverse actoren gestimuleerd wordt.

Het MDLF Uvira werkte voor zijn werking op het terrein samen met een partnerorganisatie: HAM (Haki Amani na Maendeleo ya akina Mama). In 2016 waren 13 medewerk(st)ers van HAM betrokken bij de uitvoering van het programma van medische en psychosociale ondersteuning van slachtoffers van gendergerelateerd geweld.

### **3. Resultaten 2016**

#### **1) Ondersteuning van slachtoffers van geweld en vrouwen met complexe gynaecologische aandoeningen**

##### **1.1. Medische ondersteuning**

In 2016 kregen 4056 vrouwen, mannen, meisjes en jongens meer info over de werking van Mamas for Africa. Als gevolg van deze sensibilisering hebben 748 vrouwen en meisjes zich aangemeld bij een van die vier Points d'Ecoute (Baraka, Lusenda, Sange, Uvira) om in het lokale gezondheidscentrum

onderzocht te worden door de verpleegster van MFA. Bij 357 vrouwen en meisjes besloot de verpleegster om hen door te verwijzen naar het Panziziekenhuis voor verdere medische zorgen. Het betrof overwegend vrouwen met prolaps en in mindere mate slachtoffers van seksueel geweld, waaronder 15 vrouwen die recent (<72 uur) waren verkracht. Van de 357 vrouwen werden 247 vrouwen daadwerkelijk gerefereerd naar het Panziziekenhuis na een verblijf van twee nachten in het Maison de la Femme Uvira. Dit lager aantal valt te verklaren door capaciteitsgebrek bij het Panziziekenhuis. Hierdoor werd het gemiddeld aantal vrouwen dat wekelijks gerefereerd kon worden vanuit Uvira verminderd van 10 tot 7. Tot drie maal toe kondigde het Panziziekenhuis ook een opnamestop af.

Daarnaast werd opnieuw gestart met het lokaal verzorgen van vrouwen die lichtere seksuele overdraagbare aandoeningen hadden. In tegenstelling tot het verleden toen de medische zorgen verstrekt werden door het personeel van de gezondheidscentra, werden alle medische zorgen in 2016 rechtstreeks door de verpleegster van MFA toegediend. MFA kreeg hiervoor toestemming van de lokale autoriteiten. De verpleegster van MFA volgt dan ook de officiële voorschriften van het Ministerie van Gezondheid. Dit liet toe om de kwaliteit van de medische zorgen gevoelig te verbeteren. In 2016 werden 53 vrouwen lokaal verzorgd. Om te vermijden dat deze vrouwen opnieuw geïnfecteerd zouden, werd ervoor gekozen om tevens aan hun echtgenoten, 49 in totaal, medicijnen te geven.

Dit jaar werd meer ingezet op een nauwere opvolging van de medische toestand van vrouwen na hun terugkeer uit het Panziziekenhuis of geruime tijd na het aflopen van hun gezondheidsbehandeling op lokaal niveau. Deze opvolging leerde ons dat alle vrouwen uit deze laatste groep genezen waren. Door dit uiterst positieve resultaat werd besloten om volgend jaar verder te gaan met lokale zorgen op kleine schaal.

## 1.2. Psychosociale ondersteuning

In 2016 liet de aanwerving van een psychologe het MDLF Uvira toe om de psychosociale ondersteuning voor slachtoffers van geweld te versterken. Zoals in Bukavu verloopt de psychosociale ondersteuning in de eerste plaats via vrouwengroepen (groupes de soutien) die 10 keer samenkwamen op initiatief van de lokale psychosociaal medewerkster van HAM. In 2016 waren 3 vrouwengroepen actief die in totaal **26 vrouwen** verenigden. Dit vrij lage aantal is te verklaren door het feit dat het moeilijk bleek om voldoende vrouwen uit eenzelfde milieu en met eenzelfde problematiek te verenigen.

Vrouwen die te getraumatiseerd zijn om deel te nemen aan een vrouwengroep, werden door de psychologe individueel opgevolgd. In totaal werden **46 vrouwen** begeleid; bij 32 vrouwen kon het begeleidingstraject positief afgerond worden. Tot slot hadden **6 vrouwen** nood aan bemiddeling omdat hun echtgenoot hen had verlaten of dreigde te verlaten. In 5 gevallen leidde deze bemiddeling tot een verbetering van de relaties met echtgenoot.

In 2016 heeft Maison de la Femme Uvira **300 vrouwen en meisjes**, overlevenden van seksueel geweld en andere vrouwen met complexe gynaecologische problemen, toegang verleend tot **medische** hulp. In het Maison de la Femme Uvira werd aan de vrouwen een luisterend oor en een moment van veiligheid geboden in een beschermde omgeving. Daarnaast werden **78 vrouwen en meisjes** op psychosociaal vlak ondersteund.

## 2) Economisch versterken (empowerment) van vrouwen

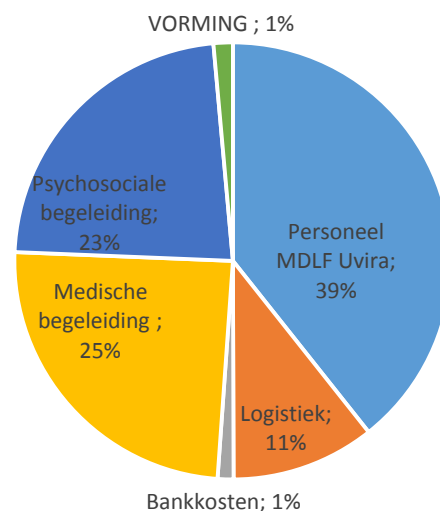
Het Maison de la Femme in Uvira organiseerde in 2016 gedurende twee semesters een vorming informatica (windows, word en excel). Elk semester worden twee groepen gevormd. De eerste groep bestond uit 15 personen, waarvan 12 vrouwen en 3 mannen, die allen werkzaam zijn in lokale vrouwenorganisaties. Bedoeling is

om aldus de professionalisering van de werking van de lokale vrouwenbeweging een duwtje in de rug te geven. Een tweede groep bestond uit twaalf kwetsbare meisjes en drie jongens die, wegens te weinig financiële middelen niet naar de universiteit kunnen en noodgedwongen op zoek moeten gaan naar werk. Een bijkomende vorming verhoogt hun kansen op de arbeidsmarkt.

Een evaluatie toonde aan dat de meeste deelnemers met hun verbeterde informaticakennis hun economische vooruitzichten hadden verbeterd. Sommige oud-deelnemers hadden werk gevonden, anderen blijven zich verder perfectioneren in een cybercafé en meerdere van de volwassen deelnemers slagen erin om hun kinderen beter te ondersteunen.

Het Maison de la Femme Uvira heeft in 2016 de economische perspectieven van **59 (overwegend) meisjes en vrouwen** via vormingen versterkt.

## BUDGET UVIRA : 162.868,77 EUR



Nota bij de bovenstaande grafiek: De personeelskost betreft het salaris van de coördinatrice (expat) en de loonkost van het lokale personeel. Het personeel neemt de grootste hap uit het budget van Uvira. De medische en psychosociale opvolging van vrouwen is immers bijzonder arbeidsintensief. MFA betaalt het lokaal personeel op basis van de officiële barema's van Congo. De rubriek logistiek dekt onder meer een deel van de huur van het Maison de la Femme, kantoor materiaal, internet en telefonie.

## ***DRC - KINSHASA***

---

### **Maison de la Femme (MDLF) Kinshasa**

#### **1. Verloop 2016**

Het Maison de la Femme (MDLF) ging van start met 3 werknemers: coördinatrice Berthe, administratieve kracht Annie en lesgeefster snit en naad Geneviève.

Na rijp beraad besloot de Raad van Bestuur van MFA zijn aanwezigheid in Kinshasa na zes jaar stop te zetten in juli 2016. Deze beslissing werd genomen omwille van verschillende redenen. Ten eerste hadden de vormingen die gegeven werden in het Maison de la Femme Kinshasa in grote mate hun relevantie verloren. Ten tweede meende de RvB dat, gezien de daling in inkomsten van MFA, strategisch opportuun was om de middelen in de toekomst meer te centraliseren in Oost-Congo om aldus onze impact daar te kunnen behouden.

Helaas werden de drie werknemers hierbij ontslagen. Het materiaal van het MDLF Kinshasa werd gedoneerd aan de Zusters van de Liefdadigheid.

#### **2. Resultaten 2016**

In het eerste semester 2016 organiseerde het Maison de la Femme Kinshasa in het kader van het project MYS (Mwasi Ya Sika) twee types vormingen: snit en naad en schoonmaaktechnieken. Elke vorming bestond uit een deel lessen (theorie en praktijk), een stage en een examen voor een jury. Het examen duurt vier dagen. Dit examen vond plaats in aanwezigheid van inspecteurs van het Ministerie van Sociale Zaken die in Congo verantwoordelijk is voor informeel onderwijs. Dankzij hun aanwezigheid zijn de uitgereikte certificaten van MFA ook officieel erkend, onder meer door het Ministerie van Onderwijs, wat de waarde van het certificaat aanzienlijk doet stijgen.

Voor hun deelname werd aan de meisjes en vrouwen een bijdrage van 35 USD gevraagd. Dit bedrag zou er moeten voor zorgen dat de

meisjes en vrouwen meer gemotiveerd zijn om hun vorming tot het einde vol te houden. Een groot aantal ervan is kindmoeder. Hen een vorming bieden, verhoogt hun kansen om zelf in hun inkomen te kunnen voorzien. Bovendien versterkt dit principe het gevoel van fierheid bij de meisjes. Echter, voor aanzienlijk wat meisjes bleek een te betalen bijdrage een onoverbrugbaar obstakel te zijn. MFA heeft daarom de meisjes de kans gegeven de vorming te starten en tijdens hun vorming het inschrijvingsgeld af te betalen. Niet alle meisjes zijn hier echter in geslaagd.

Tijdens het eerste semester volgden **17 meisjes** de vorming snit en naad en **15 meisjes** de vorming schoonmaaktechnieken.

Het Maison de la Femme Kinshasa verbeterde in 2016 de economische vooruitzichten van **32 meisjes** via een vorming snit en naad of schoonmaaktechnieken.



### III. BLIK OP ONZE WERKING IN HET NOORDEN

#### Communicatie

Mamas for Africa wil haar donateurs en sympathisanten informeren. Op de website van Mamas for Africa maakt men kennis met de projecten en activiteiten van de organisatie, en blijft men op de hoogte van wat er op het terrein gebeurt. Bijna 3.500 unieke personen bezochten in 2016 de website van Mamas for Africa. Via de facebookpagina kunnen sympathisanten Mamas for Africa dag in dag uit volgen en leest men de laatste nieuwtjes. Het aantal leden neemt beetje bij beetje toe. De facebookpagina van Mamas for Africa telde eind 2016 ruim 800 leden. Op Instagram had Mamas for Africa 126 volgers.

Mamas for Africa communiceert open en transparant over haar werking, onder meer door de publicatie van het jaarverslag op de website. Donateurs en sympathisanten die met vragen zitten, kunnen hiervoor altijd terecht op het kantoor in Leuven. Mamas for Africa maakt er werk van om snel te reageren op vragen via telefoon, email en post.

#### *Nieuws en de media*

Mamas for Africa publiceerde op 21 december 2016 een advertentie in de extra bijlage van La Libre Belgique met als thema Aide et Solidarité.

Verder verscheen Mamas for Africa met een (gratis) advertentie in De Roets 2017-kalender en in de catalogus van het Afrika Filmfestival.

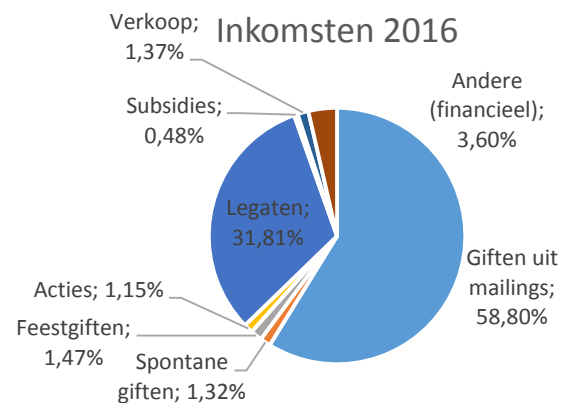
In het televisieprogramma 'Rijker dan je denkt' op VTM deed Mamas for Africa beroep op de experts van het programma. Mamas for Africa werd echter niet expliciet in beeld gebracht.

#### Fondsenwerving

##### *Giften*

Mamas for Africa realiseert haar werk in Oost-Congo voornamelijk dankzij de steun van een grote groep van vaste schenkers. Deze schenkers worden in hoofdzaak aangesproken via direct marketing campagnes. In het kader van deze campagnes verstuurde Mamas for Africa in 2016 112.500 fondsenwervende brieven. Het gaat om 12 campagnes: 1 direct mailing campagne per maand aan een vaste groep van bestaande actieve schenkers. Per trimester verscheen er 1 periodiek tijdschrift. In de maand november verstuurde Mamas for Africa haar traditionele agenda. Mamas for Africa kreeg hiervoor € 574.100,27 aan giften. De productiekosten van deze fondsenwervende activiteiten bedroegen samen € 71.842,79.

Daarnaast kreeg Mamas for Africa ook nog € 12.920,83 aan spontane giften. Die gebeurden niet naar aanleiding van een mailingcampagne, maar werden geschonken als (eenmalige) gift door sympathisanten.



Zes sympathisanten vroegen ter gelegenheid van hun feest aan hun gasten om een gift te schenken aan Mamas for Africa. Samen gaven zij zo een bedrag van € 14.335,00 ten voordele van het werk van Mamas for Africa.

De fondsenwervende campagnes via direct mail gebeurden volledig in handen van MFA.

De mailingbrief van september ging gepaard met een periodiek tijdschrift in combinatie met een affiche. Daarmee zette Mamas for Africa voor het vierde jaar op rij een affichecampagne

op. In 2016 werd met de campagne de nieuwe slogan van Mamas for Africa 'Laat vrouwen vooruitgaan' bekend gemaakt en in de verf gezet.

Er is een permanente uitval van donateurs. Mensen overlijden, gaan naar een rusthuis of wensen geen brieven meer te ontvangen. In 2016 schonken 6.677 unieke donateurs één of meerdere giften. Dat is een beduidend lager cijfer dan de 7.984 donateurs die in 2015 één of meerdere giften schonken.

### **Fondsenwerving via telefoon**

Om de groep van bestaande donateurs uit te breiden en nieuwe mogelijke schenkers te werven werd een samenwerking met een callcenter opgestart. De resultaten van de campagne beantwoordden echter niet aan de verwachtingen.

Vanaf half december werd er gestart met een tweede campagne, het bellen van bestaande actieve schenkers van Mamas for Africa.

### **Andere bronnen van inkomsten**

Verschillende acties ten voordele van MFA leverden in totaal € 11274.42 op.

Mamas for Africa ontving in 2016 twee legaten van overleden sympathisanten, samen goed voor een bedrag van € 310.552,02.

Mamas for Africa kreeg subsidies voor een totaal van 4653,50 Euro, waaronder € 2.940,00 van het GROS van Schilde en € 952,38 van de stad Leuven.

Naast de inkomsten uit giften zorgde de individuele verkoop van producten uit de boetiek van Mamas for Africa voor € 7.119,27 aan opbrengsten. Op verschillende evenementen werd voor een mooi bedrag van € 6.230,85 verkocht.

De inkomsten uit fondsenwerving (giften, acties, subsidies en legaten) en verkoop

bedroegen in 2016 **€ 941.187,16 aan bruto-inkomsten.**

Desondanks blijft het niet alleen nodig om nieuwe schenkers te werven. Mamas for Africa heeft ook nood aan bijkomende en alternatieve manieren om fondsen te verwerven, wil zij haar opdracht in de toekomst blijven vervullen.

### **Acties en evenementen**

In de loop van 2016 nam Mamas for Africa deel aan verschillende evenementen en activiteiten en startte ze talrijke initiatieven op. Ook werd Mamas for Africa meermaals als begunstigde goede doel uitgekozen bij acties die anderen organiseerden.

Zo organiseerde de Solidariteitsraad in Kasterlee in samenwerking met het Davidsfonds 'Toast Literair' en zetten de leerlingen van het 5de jaar van het Sint-Ursula-Instituut in Onze-Lieve-Vrouw-Waver een klasmaraathon op touw. De kerk van Schilde deed een omhaling voor Mamas for Africa en de KVLV van Wezemaal hield een collecte naar aanleiding van een lezing van Mamas for Africa. Ook in het Verenigd Koninkrijk zamelden de leerlingen van Our Ladies Convent High School geld in voor Mamas for Africa.

Tijdens 'Het Vooruitzicht 2016', een realisatie van de VRT in het kader van Music for Life 2015, die plaats vond eind januari 2016 was Mamas for Africa één van de uitverkozen goede doelen die een deel van de opbrengst kregen.

Mamas for Africa nam in Leuven deel met een informatiestand aan 'Veelzijdig', een organisatie van de provincie Vlaams-Brabant die draaide rond de Internationale Vrouwendag. Verder deed Mamas for Africa in Leuven mee aan het 'Wereldfeest' en 'De Langste Dag'.

Op de Internationale Vrouwendag op 8 maart 2016 stapte het team van Mamas for Africa mee in de Wereldvrouwenmars in Brussel. Met ons spandoek en onze aanwezigheid namen we het op voor de meest kwetsbare vrouwen van Oost-Congo en elders in de wereld. Vrouwen die enkel dankzij andere vrouwen een stem krijgen.

Mamas for Africa ging spreken voor groepen zoals onder andere de KVLV in Wezemaal, NEOS in Bonheiden, de Orde van den Prince in Mark-Edingen en in de kerk van Schilde. Als partner van het Afrika Filmfestival in Leuven was Mamas for Africa ook spreker op een filmavond die draaide rond Congo.

Mamas for Africa stond met een verkoopstand op de 'Ladies Night' in Willebroek, de Jaarmarkt in Leuven, de 'Libelle Winterfair' in Mechelen en tijdens de kerstdagen in het shoppingcenter van Wijnegem en 'De Andere Kerstmarkt' in Leuven.

Mamas for Africa promootte haar werking ook door het verspreiden van een stock keukenhanddoeken met een bijhorende infokaart in de goodiebags van de 'Goed Gevoel Ladies Fair' in Gent, de 'Libelle Winterfair' in Mechelen en via een actie bij de bakkers in groot Leuven naar aanleiding van Moederdag. Alles samen ging het over 35.000 keukenhanddoeken.

In april 2016 deed Mamas for Africa een oproep aan haar schenkers om postkaarten op te sturen met een boodschap voor de vrouwen in Oost-Congo en de medewerkers van Mamas for Africa op het terrein. De actie was een succes. Voorzitster Kati Devos en erevoorzitster Hilde Mattelaer namen de ruim 75 kaartjes mee op hun bezoek naar Oost-Congo en staken de vrouwen een hart onder de riem met de vele wensen van de schenkers uit België.

In het najaar van 2016 werkte Mamas for Africa samen met de Thomas More Hogeschool in Mechelen. De laatstejaarsstudenten van de afdeling Interieur en Service Design kregen de opdracht om toegankelijke en uitnodigende informatietools zoals een informatiestand te ontwerpen waarmee Mamas for Africa het publiek in België kan informeren en sensibiliseren over haar werk in Oost-Congo. Zo wil Mamas for Africa mensen warm maken om haar werk te steunen op financieel vlak of als vrijwilliger. Het concept dat als beste werd beoordeeld neemt in februari 2017 ook deel aan de GIDE (Group for International Design

Education) tentoonstelling in het Zwitserse Lugano, georganiseerd door een internationaal netwerk van hoger designonderwijs.

Straatmuzikanten Pier'n Lala en Jan Van Langenhove speelden half december in het kader van Music for Life 2016 een weekend lang op hun draaiorgels ten voordele van Mamas for Africa. Met hun actie verzamelden zij een mooie som bij elkaar.



## IV. FINANCIËEL VERSLAG

### DE FINANCIËLE BALANS

#### ACTIEF

<i>Vastliggende activa</i>	€	173 948
Gronden en gebouwen		
Installaties en uitrusting	€	222
Meubilair en rollend materieel	€	7 386
Overige	€	280
<i>Vlottende activa</i>		
Overige vorderingen	€	3 848
Vorderingen < 1 jaar	€	3 700
Geldbeleggingen	€	914 317
Beschikbare middelen	€	76 893
Overlopende rekeningen	€	916
<b>TOTAAL</b>	<b>€</b>	<b>1 181 511</b>

#### PASSIEF

##### *Eigen vermogen*

Kapitaal	€	231 944
Reserves	€	41 523
Overgedragen resultaat	€	859 842

##### *Schulden*

Schulden < 1 jaar	€	30 295
Overlopende rekeningen	€	17 907

<b>TOTAAL</b>	<b>€</b>	<b>1 181 511</b>
---------------	----------	------------------

### RESULTATENREKENING

#### UITGAVEN

Aankopen	€	8 680
Projecten	€	522 482
Fondsenwerving	€	100 555
Beheer	€	102 424
Afschrijvingen	€	30 378
<b>TOTAAL</b>	<b>€</b>	<b>764 518</b>

#### INKOMSTEN

Verkoop	€	7 119
Giften	€	607 637
Legaten	€	310 553
Subsidies	€	4 654
Evenementen en acties ten voordele van MFA	€	11 274
Financiële opbrengsten	€	35 137
<b>TOTAAL</b>	<b>€</b>	<b>976 375</b>

#### WINST

€	211 857
---	---------